

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 29.10.1992, sp. zn. 5 Cz 23/92, ECLI:CZ:NS:1992:5.CZ.23.1992.1

Číslo: 43/1993

Právní věta: V řízení o žalobě o určení otcovství, podané proti soudem ustanovenému opatrovníkovi muže, který už není naživu¹⁾, se soudem prováděné dokazování zaměří kromě výslechu matky dítěte, o jehož určení otcovství jde (popřípadě jiné žalující osoby), také např. na svědecký výslech všech osob, informovaných o vztazích muže, který už není naživu, a matky osoby žalující o určení otcovství tohoto muže k ní, jakož i na provedení důkazu konstatováním obsahu všech písemností a listin, předložených a uvedených v řízení k doložení tvrzení žalující osoby. Provést je třeba důkaz i konstatováním spisu o řízení dědictví muže, jehož otcovství má být určeno, a nelze opomenout i možnost zjištění krevní skupiny (složení krve) ze zdravotní dokumentace tohoto již zemřelého muže pro účely případného provedení důkazu krevní zkoušky s využitím údajů z této dokumentace.

Soud: Nejvyšší soud ČR

Datum rozhodnutí: 29.10.1992

Spisová značka: 5 Cz 23/92

Číslo rozhodnutí: 43

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Opatrovník, Určování otcovství

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 43

V řízení o žalobě o určení otcovství, podané proti soudem ustanovenému opatrovníkovi muže, který už není naživu¹⁾, se soudem prováděné dokazování zaměří kromě výslechu matky dítěte, o jehož určení otcovství jde (popřípadě jiné žalující osoby), také např. na svědecký výslech všech osob, informovaných o vztazích muže, který už není naživu, a matky osoby žalující o určení otcovství tohoto muže k ní, jakož i na provedení důkazu konstatováním obsahu všech písemností a listin, předložených a uvedených v řízení k doložení tvrzení žalující osoby. Provést je třeba důkaz i konstatováním spisu o řízení o dědictví muže, jehož otcovství má být určeno, a nelze opomenout i možnost zjištění krevní skupiny (složení krve) ze zdravotní dokumentace tohoto již zemřelého muže pro účely případného provedení důkazu krevní zkoušky s využitím údajů z této dokumentace.

(Rozsudek bývalého Nejvyššího soudu České republiky z 29. 10. 1992, [5 Cz 23/92](#))

Žalobou podanou u Okresního soudu ve Frýdku-Místku 24. 9. 1991 se žalobkyně proti soudem ustanovenému opatrovníkovi domáhala, aby bylo určeno, že A. S., nar. 15. 7. 1922, který už nebyl naživu, je jejím otcem.

Okresní soud ve Frýdku-Místku rozsudkem z 9. 10. 1991 určil, že zemřelý A. S. je otcem žalobkyně A. L., rozené C., nar. 27. 4. 1950 z matky R. C. Dále rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Soud rozhodl podle ustanovení § 54 odst. 2 zák. o rod., když vzal zejména z výpovědi žalobkyně za prokázáno, že matka navrhovatelky udržovala s A. S. intimní styky od roku 1947 a že se z těchto styků narodila žalobkyně.

Nejvyšší soud České republiky rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor České republiky, tak, že uvedeným rozsudkem byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 54 odst. 1 zák. o rod., nedošlo-li k určení otcovství souhlasným prohlášením rodičů, může jak dítě, tak i matka navrhnout, aby otcovství určil soud. Podle ustanovení § 54 odst. 2 zák. o rod. se za otce považuje muž, který s matkou dítěte souložil v době, od které neprošlo od narození dítěte méně než sto osmdesát a více než tři sta dnů, pokud jeho otcovství závažné okolnosti nevylučují.

Vzhledem k tomu, že určení otcovství představuje významný zásah do osobních vztahů účastníků řízení, je nezbytné, aby skutečný stav věci byl zjištěn co nejuplněji (§ 6, § 120 odst. 1 o. s. ř.). Podle těchto ustanovení však soud prvního stupně v dané věci nepostupoval důsledně, když nezjistil všechny skutečnosti rozhodné pro posouzení této věci, v níž žaloba byla podána proti opatrovníku ustanovenému soudem muži, který již nebyl naživu. 1)

Soud prvního stupně neprovedl ani důkaz výsledkem opatrovníka zemřelého A. S., který mohl být zřejmě o jeho poměrech informován, když při jednání dne 9. 10. 1991 uvedl, že A. S. velmi dobře znal. Rovněž bylo třeba pokusit se o provedení důkazu výsledkem svědků A. H. a R. E., jejichž písemná prohlášení z 22. 7. 1991 žalobkyně soudu předložila, o poměru matky žalobkyně a A. S. v době rozhodné pro početí žalobkyně. Dále bylo třeba vyžádáním zprávy Domova důchodců v T. zjistit i důvod, který vedl k umístění A. S. v tomto zařízení od 11. 3. 1977, a zda je pravdou, že jej tam žalobkyně i matka žalobkyně R. C. navštěvovaly.

V zájmu úplnosti skutkových zjištění bylo třeba též provést důkaz spisem bývalého Státního notářství ve Frýdku-Místku, týkajícím se projednání dědictví po A. S. Obsah tohoto spisu, jak je patrné z šetření provedeného v rámci projednání stížnosti pro porušení zákona, nasvědčuje tomu, že jmenovaný již v roce 1944 měl uznat otcovství k dítěti narozenému rovněž mimo manželství, a v této souvislosti pak bylo třeba hodnotit tvrzení R. C., že otcovství k žalobkyni A. S. neuznal jen s ohledem na svou manželku. Z uvedeného spisu bude třeba též zjistit, kdo byl vypravovatelem pohřbu A. S., zda to totiž byla matka žalobkyně R. C.

Bylo rovněž třeba vyslechnout jako svědka B. S., který je bratrem A. S., neboť jako zřejmě nejbližší pokrevní příbuzný A. S. mohl být o věci informován. Soud prvního stupně se měl též pokusit opatřit zdravotnickou dokumentaci zemřelého A. S. za účelem opatření podkladů pro případný znalecký posudek z oboru hematologie.

Ze shora uvedeného vyplývá, že rozsudkem soudu prvního stupně z 9. 10. 1991 byl porušen zákon v ustanoveních § 6, § 120 odst. 1 a § 153 odst. 1 o. s. ř. ve vztahu k ustanovení § 54 odst. 2 zák. o rod. Důvodné stížnosti pro porušení zákona bylo proto vyhověno, napadený rozsudek byl zrušen a věc byla vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení (čl. III, bod 1 písm. c/ zákona č. 519/1991 Sb.) a

k novému rozhodnutí.

Poznámky pod čarou:

1) Viz rozhodnutí uveřejněné pod č. 5/1979 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek.